

Γιώργος Βιδάλης - Ο ζωγράφος Δημήτρης Μοράρος και ο Σκιαθίτης συγγραφέας. Παπαδιαμάντης, ο σύγχρονός μας

Πηγή: *Ελευθεροτυπία*, Πέμπτη 21 Απριλίου 2011

Ο παραλοϊσμένος από τον έρωτα μπαρμπα-Γιαννιός του Άλέξανδρου Παπαδιαμάντη ήταν η πρώτη πηγή έμπνευσης για τον εικαστικό Δημήτρη Μοράρο, μαθητή του Γιάννη Τσαρούχη, με δεκαπέντε ζωγραφιές στο διήγημα «Έρωτας στα χιόνια» (εκδόσεις «Μυγδονία», Θεσσαλονίκη, 2001).

Με έργα δικά του, στις ίδιες εκδόσεις, ακολούθησε ο «Ξεπεσμένος δερβίσης». Τέλη του 2010 ή συλλογή διηγημάτων του Παπαδιαμάντη «Νά είχε ο έρωτας σαΐτες» πάλι με ζωγραφιές του (εκδόσεις «Μεταίχμιο»).

Ο Δήμος Σκιάθου, σε συνεργασία με τη «Μυγδονία», εξέδωσε φέτος ήμερολόγιο αφιερωμένο στα 100 χρόνια από το θάνατο του Παπαδιαμάντη με αποσπάσματα διηγημάτων του και με ένα ζωγραφικό «άρωμα» από τον Δ. Μοράρο. Στον Βόλο, στο Κέντρο Τέχνης Τζιόρτζιο ντε Κίρικο, έγινε πρόσφατα έκθεση με πενήντα έργα του έμπνευσμένα από τον Σκιαθίτη.

Τί σᾶς προσέλκυσε στον Παπαδιαμάντη;

«Μ' έντυπωσίαζε πάντα πῶς ένας εργένης, κλεισμένος συνεχῶς σ' ένα γραφείο ἀθηναϊκῆς ἐφημερίδας, γράφει με τόση ζωντάνια και λεπτομέρεια για τὴ φύση, για ἀνθρώπινους τύπους, για γλέντια και πανηγύρια με τόση στοργή και συμπάθεια. Χαρακτήρες καθημερινῆς ζωῆς πού δύσκολα θὰ τοὺς ἀνεχόμασταν, μᾶς τοὺς προσφέρει προστατεύοντάς τους, ὥστε νὰ μᾶς εἶναι σχεδόν συμπαθεῖς».

Σὲ ποιὰ ἱστορία τοῦ ἔχετε ἀδυναμία;

«Στὴ «Νοσταλγία», ὅπου ξεπερνᾷ τὸ βᾶρος τῆς ἀπιστίας με μιὰ χαριτωμένη ἐλαφρότητα και με βαθιὰ ἀνθρώπινη συγκατάβαση. Πραγματεύεται ἐπίσης αὐτὸ πού σήμερα μᾶς ἀπασχολεῖ: τὴν πατρίδα. Ἡ νοσταλγία, ἡ προσδοκία, ἡ ἐπιστροφή. Ἴσως θεωροῦσε κι αὐτὸς ὅτι ἡ μόνη πατρίδα εἶναι ἡ μνήμη».

Ἀγγίζει τὴν ἐποχὴ μας ὁ Παπαδιαμάντης;

«Στὸ διήγημά του «Θέρος-ἔρως» περιγράφει μιὰ νέα κοπέλα, προσωποποίηση τῆς ἀνοιξῆς, ἀναδεικνύοντας τὴ θηλυκότητα, τὴν αὐταρέσκεια, τὸ νάζι, τὴν πονηριά της («τὰ χεῖλη με τὴν ψίθυρον φωνὴν ἐφαίνοντο μορμυρίζοντα: φίλησέ με»). Τὸ ντύσιμό της («τόσον βραχὺ και τόσον ἐντέχνως διπλωμένο, ὥστε ἦτο ὡς νὰ μὴν τὸ ἐφόρει»), τὸν τρόπο πού τὰ φορεῖ ἢ τὰ ἀφαιρεῖ για νὰ πετύχει τὴν πρόσκληση-πρόκληση τοῦ «ἔρωτα». Δὲν εἶναι σὰν νὰ περιγράφει σημερινὴ σκηνή; Αὐτὰ τὰ κείμενα εἶναι κάτι σὰν ἄμυνα στὸν βομβαρδισμό πού δεχόμαστε -ἀπὸ φυλακῆς

πρωίας μέχρι νυκτός- με ήχους και εικόνες από την τηλεόραση και τις διαφημίσεις.

Και κάτι, μ' αφορμή τη λεγόμενη κρίση. Όταν ο Γαβριηλίδης του είπε «θα σου δίνω 150 δρχ.», απάντησε «100 μου φτάνουν»! Άς σκεφτούμε την υπερκατανάλωση, τις υπερβολές, τις πλαστές ανάγκες τις οποίες μᾶς δημιούργησαν και στις οποίες οί περισσότεροι υποκύψαμε».